

SÖKANDE

Kontorsfunktion P Persson AB, 556172-7040
ABC-husen
John Ericssons väg
217 61 Malmö

MOTPART

Region Skåne
291 89 Kristianstad

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

KONKURRENSVERKET	
2015-11-11	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Kontorsfunktion P Persson AB:s ansökan om ingripande enligt LOU.

BAKGRUND

Region Skåne genomför en upphandling av ramavtal avseende möbler, dnr 1500129. Upphandlingen genomförs med öppet förfarande enligt LOU. Enligt tilldelningsbeslut har Input Interiör KC AB (Input) rangordnats på första plats och Kinnarps AB (Kinnarps) på andra plats. Anbudet från Kontorsfunktion P Persson AB (Kontorsfunktion) och EFG Kontorsmöbler AB (EFG) har förkastats då anbudet inte uppfyller uppställda skall-krav.

YRKANDE OCH INSTÄLLNING

Kontorsfunktion

Kontorsfunktion ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska göras om. Som grund för sin talan anför Kontorsfunktion bl.a. följande.

Brister i utvärderingen

Regionen har använt utvärderingsmodellen "Efter kontroll av att samtliga ska-krav uppfylls genomförs utvärdering av anbudet utifrån pris och funktionell utvärdering". Regionen har inte följt kraven i förfrågningsunderlaget. Trots att regionen menar att Kontorsfunktion inte uppfyller skall-kraven har man utfört en funktionell utvärdering. Utvärderingen innebär att man ställt krav på Kontorsfunktion att genomföra en visning av de miljöer och de möbler som lämnats i anbudet. Att köpa in visningsmöbler är kostsamt och något som man gärna gör när det finns en förhoppning att bli leverantör men att köpa in möbler och ställa i ordning i visningslokalen för över 100 000 kr när regionen har vetskap om att man inte är aktuell som leverantör är inte i enlighet med kraven i förfrågningsunderlaget. Regionen har inte följt tur-

ordningen i utvärderingen vilket var ett tydligt krav. Regionen har härigenom brutit mot de offentlighetsrättsliga principerna.

Inputs anbud - kvalitetsledningssystem

I punkten 2.9 *Anbudsgivarens kvalitetsarbete* anges att om det finns giltigt tredjepartscertifikat är det tillräckligt att bifoga detta. Det är obligatoriskt att anbudsgivaren ska ha ett certifierat kvalitetsledningssystem eller på annat sätt arbeta med kvalitetsledning inom sin organisation. Inputs svar är att de har ett ISO-certifikat vilket inte är korrekt. Bifogat ISO-certifikat anger att det utfärdades den 4 februari 2012. Utfärdade certifikat är endast giltiga i tre år. Detta innebär således att efter den 4 februari 2015 finns det inget gällande certifikat. Input har inte heller angett att de har ett eget kvalitetsledningssystem. Kravet är således inte uppfyllt.

Inputs anbud – krav avseende Möbelfakta

Input uppfyller inte heller kraven för Möbelfakta för de produkter som man lämnat anbud på från tillverkaren Svenheim. Bland annat uppfyller inte den norska motsvarigheten norsk Möbelfakta de sociala krav som finns i svensk Möbelfakta och som är det krav som finns i förfrågningsunderlaget. Regionen har ställt krav på att uppfylla samtliga relevanta krav i Kravspecifikation Möbelfakta. Anbudsgivaren ska på begäran redovisa att kraven uppfylls. Regionen har inte begärt in bevis från anbudslämnarna. Svenheim har använts för flera produkter. Flertalet av dessa har ett testdatum som ligger efter tiden för anbudsinslämning och uppfyller således inte skall-kravet på Möbelfakta. Regionen hävdar att det inte finns något krav på att testning ska ha skett vid anbudslämnandet. Texten i Kravspecifikation Möbler, *Generella krav för sortimentet vid anbudslämnande, utvärdering och under avtalstiden* har Kontorsfunktion tolkat så att den som blir avtalspart har samma skyldighet under hela den kommande avtalsperioden. Möbler i anbudet ska således

vara testade vid anbudslämmandet. Om det hade varit möjligt att utläsa att de ifrågasatta kraven ska tolkas såsom regionen tillämpat dem och om kraven inte var så omfattande som de framstår hade Kontorsfunktion kunnat offerera andra produkter och lämna anbud under helt andra förutsättningar. Kontorsfunktion hade fått ett mer konkurrenskraftigt anbud. Då detta inte har kunnat utläsas har förfrågningsunderlaget brustit i transparens.

Inputs anbud – information på hemsidan

Kravet att samtliga fabrikat ska ha en hemsida uppfylls inte heller för Svenheim då de produkter som finns i anbudet inte återfinns på hemsidan.

Prislistor

I punkten 1.1 i förfrågningsunderlaget *Definitioner* anges följande.

”Tillverkarens/återförsäljarens officiella allmängiltiga prislista: Tillverkarens/återförsäljarens netto- alternativt bruttoprislista som inte är särskilt framtagen för Region Skåne, utan används generellt på marknaden. Detta innebär att varje kund till tillverkaren/återförsäljaren som begär ut denna prislista ska få samma prislista. Har tillverkaren en egen prislista ska denna alltid användas i första hand”.

Det finns tillverkare/återförsäljare som inte lämnar ut sina prislistor utan att man har registrerat sig som kund och/eller erhållit ett lösenord. Prislistorna från t.ex. Svenheim och Bejot som Input har lämnat anbud från går inte att kontrollera. Kan dessa prislistor betraktas som officiella och allmängiltiga?

Förtydligande och komplettering

I flera fall har kompletteringar begärts från Kinnarps och Input där deras svar varit JA utan att kontroller gjorts på sanningsenligheten. Frågor och kompletteringar från EFG och Kontorsfunktion har varit utförliga och inte enbart besvarats med JA. Regionen har valt att förkasta dessa anbud. Regionen har inte behandlat de fyra anbudsgivarna på ett objektiva och likvär-

diget sätt. Kompletteringar får endast göras om samtliga anbudslämnare hanteras lika och utan särbehandling. Så har inte skett.

Upphandlingen brister i transparens

En upphandling som har gjorts så komplex brister i transparens. Antalet frågor och svar och kompletterande frågor visar tydligt på detta. Dessutom lämnar förfrågningsunderlaget många möjligheter att lämna anbud på produkter som inte uppfyller kravet i förfrågningsunderlaget. Att ställa krav på att de offererade möblerna ska uppfylla kraven i Möbelfakta och endast kräva ett JA som svar och inte följa upp riktigheten i detta påstående lämnar stort utrymme för anbudslämnarna eftersom de vet att det inte kommer att följas upp. En generell princip i upphandling är att man inte ska ställa krav som man sedan inte följer upp. Vid kontroll mot Möbelfakta är det viktigt att det är exakt den produkt som man offererat som är testad. Typexempel är att en stol med armstöd är testad men inte en likadan stol utan armstöd. Hållbarheten i dessa två produkter kan inte likställas.

Kinnarps anbud

Kontorsfunktion har även anfört omständigheter avseende att Kinnarps anbud inte uppfyller skall-kraven.

Region Skåne

Region Skåne anser att ansökan ska avslås och anför i huvudsak följande.

Brister i utvärderingen

Utvärderingen har skett i enlighet med det förfarande som beskrivits i förfrågningsunderlaget. Den funktionella utvärderingen fyllde både funktionen

av att kontrollera uppfyllda skall-krav och att utvärdera uppställda utvärderingskriterier. Kontorsfunktions anbud uppfyllde inte kraven i upphandlingen varför utkomsten av utvärderingen hade blivit densamma oavsett i vilken ordning den gjordes.

Inputs anbud - kvalitetsledningssystem

Kravet i punkt 2.9 i förfrågningsunderlaget lyder som följer.

”Anbudsgivaren ska ha certifierat kvalitetsledningssystem eller på annat sätt arbeta med kvalitetsledning inom sin organisation. Det är önskvärt att Anbudsgivaren beskriver sitt kvalitetsledningssystem. Detta kan i annat fall begäras in i efterhand. (Fritextsvar) Det är önskvärt att Anbudsgivaren bifogar kvalitetscertifikat. Finns giltigt tredjepartscertifikat är det tillräckligt att bifoga detta. (Bifogat dokument)”

Det enda obligatoriska momentet i punkten 2.9 är att anbudsgivaren ska ha ett certifierat kvalitetsledningssystem eller på annat sätt arbeta med kvalitetsledning inom sin organisation. Det framgår tydligt att ingivande av kvalitetscertifikat inte är obligatoriskt och kravet kan alltså uppfyllas även om varken beskrivning eller certifikat ges in. Input har i sitt anbud uppgett att bolaget är certifierat enligt kvalitetsledningssystemet ISO 9001 och bifogat certifikatet. Av certifikatet framgår inte att det har en begränsad giltighetstid och regionen har inte haft anledning att ifrågasätta detta. Certifikatets giltighetstid saknar ändå betydelse för uppfyllelsen av kravet som ju enbart tar sikte på att man ska ha ett kvalitetsledningssystem eller på annat sätt arbeta med kvalitetsledning. Det ingivna certifikatet, giltigt eller inte, är alltså inte nödvändigt för att uppfylla kravet. Om något bekräftar certifikatet att Input arbetar med kvalitetsledning inom sin organisation även att certifikatet för ledningssystemet möjligtvis bör förnyas. Kravet i punkt 2.9 är alltså uppfyllt och Inputs anbud kan inte förkastas på denna grund.

Inputs anbud – krav avseende Möbelfakta

I upphandlingen ställs krav utifrån den till förfrågningsunderlaget fogade listan Kravspecifikation Möbelfakta. Möbelfakta är ett referens- och märk-

ningssystem för möbler, som ska omfatta såväl tekniska, miljömässiga som produktionsetiska krav. Hänvisning till Möbelfakta förekommer på flera ställen i förfrågningsunderlaget. I krav 0.8 i Kravspecifikation Möbler hänvisas till Kravspecifikation Möbelfakta som har följande lydelse.

”Samtliga offererade möbler och textilier tillhörande möbelkategorier som regleras i möbelfakta ska uppfylla samtliga relevanta krav enligt 6. Kravspecifikation möbelfakta. Anbudsgivaren ska redovisa att kraven enligt 6. Kravspecifikation möbelfakta uppfylls på begäran. För det fall kraven i möbelfakta uppdateras under avtalstiden ska Anbudsgivaren anpassa sig till detta och offerera möbler som uppfyller detta krav”.

Hänvisning till Möbelfakta finns även i punkten 2.8 i förfrågningsunderlaget *Etiska och sociala krav*. Där anges att för det fall någon del i uppförandekoden som varje anbudsgivare uttryckligen måste acceptera i upphandlingen inte överensstämmer med de sociala krav som ställs i Möbelfakta, ska uppförandekoden äga företräde. Kontorsfunktion gör gällande att norsk Möbelfakta inte motsvarar den svenska standarden avseende sociala krav. Regionen har i och för sig ingen anledning att ifrågasätta påståendet men det saknar betydelse för upphandlingen. Input har accepterat uppförandekoden som är fogad till förfrågningsunderlaget och uppfyller även de sociala kraven i Kravspecifikation Möbelfakta som är det enda som är relevant för upphandlingen då inte finns något krav på att uppfylla norsk Möbelfakta. Skäl att förkasta Inputs anbud finns således inte heller på denna grund.

Som framgår uttryckligen av ovan citerat krav 0.8 i kravspecifikationen ska anbudsgivaren kunna redovisa kravuppfyllelse på regionens begäran. Anledning att kontrollera anbudsgivares försäkran om kravuppfyllelse föreligger enbart om upphandlande myndighet har anledning att misstänka att ett krav inte är uppfyllt. Någon sådan anledning har inte funnits. Regionen har inte brutit mot någon upphandlingsrättslig princip. Vad gäller krav på testning finns inget uttryckligt krav i förfrågningsunderlaget på att testning ska ha skett vid anbudslämnandet. Testdatumet är därför irrelevant för upphandlingen.

Inputs anbud – information på hemsidan

Svenheims offererade produkter finns, om än något svårhittade, på tillverkarens hemsida.

Prislistor

Det finns inget krav på att prislistorna ska vara publicerade på tillverkarens/återförsäljarens hemsida eller liknande. Det faktum att vissa tillverkarens prislistor endast kan utfås mot lösenord innebär inte bristande transparens eller att anbudsgivarna behandlats olika. Samtliga prislistor som uppfyller definitionen i förfrågningsunderlaget har beaktats vare sig dessa finns direkt tillgängliga eller utfås på förfrågan.

Förtydligande och komplettering

I de fall det har funnits oklarheter har anbudsgivarna fått bekräfta att kraven är uppfyllda. Tvärt emot vad Kontorsfunktion påstår har Kinnarps på begäran kommit in med en ifylld kravspecifikation för Möbelfakta. Alla anbudsgivare har behandlats lika i detta avseende och ingen särbehandling har skett. Att Kontorsfunktion och EFG valt att lämna utförligare svar till försäkran om att kraven är uppfyllda innebär inte att regionen behandlat anbudsgivarna olika.

Upphandlingen brister i transparens

Regionen kan ha förståelse för att en upphandling av den här typen och storlek kan uppfattas som komplex. Att en upphandling är komplex innebär ju emellertid inte per automatik att den brister i transparens. Varken påståendet om komplexitet eller antalet frågor kan således läggas till grund för att upphandlingen måste göras om. Anledning att kontrollera anbudsgivares försäk-

ran om kravuppfyllelse föreligger enbart om upphandlande myndighet har anledning att misstänka att ett krav inte är uppfyllt. Regionen har varken haft anledning eller skyldighet att kontrollera anbudsgivarnas försäkran om att de uppfyller varje krav vid anbudslämnandet. Förfrågningsunderlaget har varit tydligt och transparent utformat och har tillämpats på ett likvärdigt sätt utan särbehandling för samtliga anbudsgivare.

Kinnarps anbud

Kinnarps anbud uppfyller samtliga obligatoriska krav.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Bestämmelser m.m.

Enligt 16 kap. 4 och 6 §§ LOU kan rätten pröva om en upphandlande myndighet har brutit mot någon bestämmelse i lagen och, på talan av en leverantör som lidit eller kan komma att lida skada, besluta att en upphandling ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Därvid gäller att rätten endast prövar de särskilt angivna frågor som sökanden tar upp.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. Härvid gäller att en upphandlande myndighet inte får anta ett anbud som inte uppfyller kraven enligt förfrågningsunderlaget.

I punkt 1.1 i förfrågningsunderlaget anges under rubriken *Definitioner Tillverkarens/återförsäljarens officiella allmängiltiga prislista*: Tillverkarens/återförsäljarens netto- alternativt bruttoprislista som inte är särskilt

framtagen för Region Skåne, utan används generellt på marknaden. Detta innebär att varje kund till tillverkaren/återförsäljaren som begär ut denna prislista ska få samma prislista. Har tillverkaren en egen prislista ska denna alltid användas i första hand.

I punkt 2.9 i förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivaren ska ha certifierat kvalitetsledningssystem eller på annat sätt arbeta med kvalitetsledning inom sin organisation. *Det är önskvärt att anbudsgivaren beskriver sitt kvalitetsledningssystem. Detta kan i annat fall begäras in i efterhand. (Fritextsvar) Det är önskvärt att anbudsgivaren bifogar kvalitetscertifikat. Finns giltigt tredjepartscertifikat är det tillräckligt att bifoga detta. (Bifogat dokument)*

I krav 0.8 i Kravspecifikation Möbler anges att samtliga offererade möbler och textilier tillhörande möbelkategorier som regleras i möbelfakta ska uppfylla samtliga relevanta krav enligt 6. Kravspecifikation möbelfakta. Anbudsgivaren ska redovisa att kraven enligt 6. Kravspecifikation möbelfakta uppfylls på begäran. För det fall kraven i möbelfakta uppdateras under avtalstiden ska anbudsgivaren anpassa sig till detta och offerera möbler som uppfyller detta krav.

Förvaltningsrättens bedömning

Brister i utvärderingen

För att ett ingripande enligt LOU över huvud taget ska bli aktuellt krävs det att Kontorsfunktion har lidit eller kan komma att lida skada. Det kan konstateras att Kontorsfunktions anbud har förkastats med hänsyn till att anbudet inte uppfyller samtliga skall-krav. Resultatet av utvärderingen dvs. att Kontorsfunktions anbud inte uppfyller samtliga krav hade blivit densamma oavsett i vilken ordning utvärderingen genomförts. Därtill har Kontorsfunktion

inte förmått visa att bolaget lidit eller kan komma att lida skada i den mening som avses i LOU till följd av hur utvärderingen genomförts.

Inputs anbud – kvalitetsledningssystem

I punkt 2.9 uppställs krav på att anbudsgivaren ska ha ett certifierat kvalitetsledningssystem eller på annat sätt arbeta med kvalitetsledning inom sin organisation. Det obligatoriska momentet utgörs således av att anbudsgivaren antingen ska ha eller på annat sätt arbeta med kvalitetsledning inom sin organisation. Det uppställs således inget obligatoriskt krav på att anbudsgivaren ska bifoga ett certifikat. Enligt regionen har Input i sitt anbud uppgett att bolaget är certifierat enligt kvalitetsledningssystemet ISO 9001 och bifogat certifikatet i fråga. Oavsett om certifikatet är giltigt eller inte anser förvaltningsrätten att förekomsten av certifikatet i fråga i vart fall visar att Input arbetar med kvalitetsledning inom sin organisation. Enligt förvaltningsrätten har inte annat framkommit än att det aktuella kravet är uppfyllt.

Inputs anbud – krav avseende Möbelfakta

I upphandlingen ställs krav utifrån den till förfrågningsunderlaget bifogade Kravspecifikation Möbelfakta. Kontorsfunktion gör gällande att Input inte uppfyller kraven för Möbelfakta för de produkter som man lämnat anbud på från tillverkaren Svenheim, att norsk Möbelfakta inte motsvarar de sociala krav som finns i svensk Möbelfakta samt att flertalet av Svenheims produkter har ett testdatum som ligger efter tiden för anbudsinslämning och därmed inte uppfyller kravet på Möbelfakta. Enligt förvaltningsrätten är kravet i upphandlingen att uppfylla svensk Möbelfakta och inte norsk. Huruvida norsk Möbelfakta inte motsvarar svensk Möbelfakta är därmed irrelevant. Vad gäller testdatum och testning hänvisar Kontorsfunktion till en tolkning man gjort utifrån en rubrik i Kravspecifikation Möbler och som ska visa på att möbler ska vara testade vid anbudsinslämnandet. För det fall ett krav i en

upphandling måste vara uppfyllt ska det uttryckligen framgå att det är ett obligatoriskt krav. Vidare bör det rimligtvis även framgå vad som ska uppfyllas och eventuell tidpunkt för uppfyllelse. Att rubriken i Kravspecifikation Möbler *Generella krav för sortimentet vid anbudslämnande, utvärdering och under avtalstiden* skulle visa på att det är ett krav att möbler ska vara testade vid anbudslämnandet finner förvaltningsrätten över huvud taget inte något stöd för. Med hänsyn till att det inte finns något uppställt krav avseende testning kan Inputs anbud inte heller förkastas på sådan grund. Enligt förvaltningsrätten har Kontorsfunktion inte förmått visa att Inputs anbud inte uppfyller de ställda kraven i Kravspecifikation Möbelfakta. Förvaltningsrätten finner inte heller att förfrågningsunderlaget står i strid med transparensprincipen.

Inputs anbud – information på hemsidan

Kontorsfunktion gör gällande att Input inte uppfyller kravet avseende att produkterna i anbudet ska finnas på Svenheims hemsida. Regionen har anfört att offererade produkter finns på hemsidan. Enligt förvaltningsrätten har Kontorsfunktion inte förmått visa att Input inte uppfyller kravet.

Prislistor

Kontorsfunktion har anfört att det inte går att kontrollera prislistorna från Svenheim och Bejot då vissa tillverkare/återförsäljare inte lämnar ut prislistor utan att man registrerat sig som kund och erhållit lösenord. Kontorsfunktion frågar sig om dessa prislistor kan betraktas som officiella och allmängiltiga. Enligt regionen finns det inte något krav på att prislistorna ska vara publicerade på tillverkarens/återförsäljarens hemsida eller liknande och att samtliga prislistor som uppfyller definition i förfrågningsunderlaget har beaktats vare sig dessa finns direkt tillgängliga eller utfås på förfrågan. Enligt förvaltningsrätten har Kontorsfunktion inte förmått visa att prislistorna

inte är att betrakta som officiella och allmängiltiga utifrån den i förfrågningsunderlaget angivna definitionen.

Förtydligande och komplettering

En upphandlande myndighet får begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. En upphandlande myndighet har således en möjlighet men ingen skyldighet att begära in förtydligande eller kompletteringar. Regionen har begärt in förtydligande/kompletteringar från samtliga fyra anbudsgivare. Samtliga anbudsgivare har således behandlats lika i detta hänseende och någon särbehandling har därmed inte skett. Huruvida regionens begäran har besvarats utförligt eller med ett JA från anbudsgivarna är således irrelevant. Kontorsfunktions anbud har förkastats då anbudet inte uppfyller samtliga krav. Att regionen förkastat Kontorsfunktions anbud är följaktligen inte att särbehandla ett anbud. Enligt förvaltningsrätten har Kontorsfunktion inte förmått visa att anbudsgivarna särbehandlats med hänsyn till de förtydligande/kompletteringar som begärts in.

Upphandlingen brister i transparens

Den omständigheten att en upphandling är omfattande och komplex innebär inte per automatik att upphandlingen brister i transparens. Vad gäller upphandlande myndighets utredningsskyldighet sträcker den normalt inte sig längre än att en jämförelse ska göras mellan uppgifterna i anbudet och de krav som angetts i förfrågningsunderlaget. Någon skyldighet att också kontrollera att lämnade uppgifter i sig är riktiga kan således inte anses föreligga om det inte finns anledning att ifrågasätta uppgifterna (se t.ex. Kammarrätten i Göteborgs dom i mål nr 4904-09). Enligt förvaltningsrättens förmenande brister upphandlingen inte i transparens.

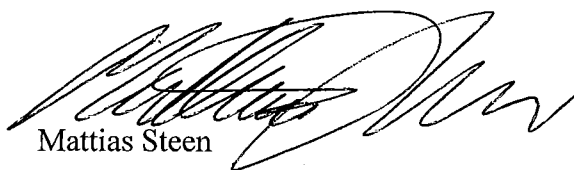
Kinnarps anbud

För att ett ingripande enligt LOU över huvud taget ska bli aktuellt krävs det att Kontorsfunktion lidit eller kan komma att lida skada. Enligt tilldelningsbeslutet har Input rangordnats på första plats och Kinnarps på andra plats. Oavsett om förvaltningsrätten skulle komma fram till att Kinnarps anbud ska förkastas eller inte kommer Kontorsfunktions anbud likväl vara uteslutet från fortsatt deltagande i upphandlingen. Härav följer att Kontorsfunktion inte kan komma att lida skada i den mening som avses i 16 kap. LOU. Förvaltningsrätten saknar därmed anledning att pröva frågan om Kinnarps anbud borde förkastas.

Sammanfattning

Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten att Kontorsfunktion inte förmått visa att regionen har brutit mot bestämmelserna i LOU. Det finns därmed inte skäl för ingripande enligt 16 kap. 4 och 6 §§ LOU. Kontorsfunktions ansökan härom ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 3109/1B LOU)

Mattias Steen

Maria Persson har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Göteborg.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

